„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 44 (620) Неділя, дня 6. грудня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

PRZEMYSL
Всч. о. Прал. А. Зубрицький
Гр.-Кат. Капітула, Чацьког

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., чветьрічно. — Для Чехії на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч. 1/4—20 к. ч. Для Франції—60 ф. річно, 1/2 — 35 ф, 1/4 — 20 ф., Для Німеччини—10 мар, річно, 1/2—6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 —50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно. Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

Ідім одною лавою до перепису!

Дня 9 грудня відбудеться у цілій державі новий перепис населення. Що 10 літ відбуваються такі переписи. При переписі будуть списувати не лише число душ населення, але й якої хто віри та яку національну мову визнає своєю рідною мовою. Після того, кілько перепис покаже осіб кожної народности, мають вимірювати і права національностей: особливо від того залежить, які повинні бути школи по громадах (українські чи польські і т. д.). Також вимір інших прав народностям, що замешкують державу, залежить в значній мірі від числа душ кожної національности.

Отже справа важна й тому не диво, що всі наші національні противники вже мобілізують свої сили. Роблять вони це ніби для оборони польського характеру краю, хоч смішно й думати, щоби в польській державі могла діятися кривда польській народности. Вони це роблять з іншою метою, про яку ми всі добре знаємо.

Українці! Перепис має показати, кілько нас є на прадідній землі. Він повинен засвідчити, що всі ми, чи живемо з горах Карпатах, чи на Поділлі, в Галичині чи на Волині, Холмщині й Поліссі — що ми є і на віки хочемо бути самим собою — то є **одним українським народом, одних батьків дітьми, частиною великого українського племени, що має за собою тисячлітню історію й культуру!**

Століття над нами пролітали ріжно з нами бувало; були ми при владі й славі, були і в пониженні — але не дивлячись на всі невдачі український нарід не затратив своєї душі, не згубив памяти своїх предків, не перестав бути собою! **Він і нині живе повним почуттям своєї духової єдности!** Він і перед світом засвідчує ту свою волю до життя!

Це ми зробимо й тепер, беручи масову участь у переписі та записуючи себе не інакше, а як ті, що їх **матірна мова є українська!**

Бо хто рідної, матірної мови відрікається, той своєї матери цурається!

Нехай не пропаде ні одна українська душа при тім переписі!

В цій справі не може бути між нами ніяких ріжниць. Чи хто з Галичини, чи з Волині, Холмщак, чи Полішук, чи Лемко, селянин чи міщанин або потомок колишньої т. зв. загонової шляхти, господар чи слуга, робітник фізичний чи умовий — всі записуймо себе як **Українці!**

Чи хто православної чи римсько-католицької віри, коли він з нашого роду, подавайте українську мову як свою матірню й розговірну!

Коли хто з подругів, чоловік або жінка, є польської народности, то це не значить, що і вся решта родини Поляки. Кожний нехай стереже своєї національности!

Вимагайте двомовних списових аркушів з українським текстом (письмом); вам їх обовязані по закону дати. По можности самі виповнюйте аркуші і не підписуйте аркушів, не переконавшися, що вашу народність правдиво записано. Зокрема нехай цього пильнують слуги й двірські робітники.

Не відтягайтеся від спису! Не слухайте, коли вам хтось каже, що нам не вільно звати себе Українцями, бо це неправда.

Закон каже, що перепис (конскрипція) має бути правдивий, Тому про всі завважані надужиття доносіть своїм послам та іншим суспільним орґанізаціям.

Памятаймо, що в день перепису на нас будуть звернені очі чужинців! Покажім, що вміємо постояти за своє національне імя й за свою людську гідність!

За Комітет:

Ред І. Квасниця, Др. Карло Коберський, Проф. Володимир Кузьмович, Радн. О. Саляк, Пос. Сергій Хруцький, Ред. Володимир Целевич.

На фронт допомоги „Просвіті“.

Громадянський крок українського студенства.

Дня 22. листопада ц. р. в год. 14. відбулася в Академічному Домі у Львові всестуденська анкета, скликана Студенською Репрезентацією, у прияві 150 студентів(ок) у справі матеріяльної підтримки т-ва „Просвіта“.

Анкету відкрив і проводив тов. В. М. Янів. Реферував тов. М. Дужий. У довшому докладі представив ґенезу цих велитенських довгів, що можуть уже в скорому часі спричинити необчислимі шкоди для т-ва „Просвіта“, а навіть грозять товариству катастрофою. І в такому просто розпучливому положенню з помічю „Просвіті“ мусить прийти все українське громадянство. Українська студенська молодь, яка стільки праці й трудів вложила для розвою „Просвіти“, що була все носієм та хоронжим національних ідеалів, радо й охоче все своє знання й сили віддавала для добра народної справи, і цим разом піде в першій лаві та дасть гарний приклад другим до наслідування. Від Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ явився голова др. І. Брик та дир. С. Магаляс. Приявні повитали їх оплесками. Обидва делеґати вказали на світлі традиції українського студенства в культурно-освітній роботі та на велике значіння оживлення студенського руху в нинішних часах.

Після цього розвинулася жива, поважна та будуюча дискусія, що в ній забирали голос тт. Бохенський, Тарнавський, Мигаль, Семчишин, Старосольський, Старух, Витвицький, Богун, Крайчик, Чайківський, Демчина, Янів, Дужий і інші. Всі вони заявлялися за тим, що хвиля вимагає того, аби студенство занялося якнайщиріще справою допомоги „Просвіті“, вказуючи при тому на способи, яких при цій акції належить вживати. Поміч мусить прийти й то якнайскорше, безогляду на причини, що спровадили нинішний сумний стан в „Просвіті“. Одначе „Просвіта“ не може бути виключною доменою якоїсь одної партії чи упруповання, не може служити цілям тільки певної частини громадянства. Вона є витвором усіх шарів українського громадянства, власністю цілого народу й мусить мати на оці та на увазі інтерес та добро усього українського народу. І для такої „Просвіти“ українське студенство зголошує готовість віддати всі своєї сили.

Анкета винесла однодушно оці постанови:

В розумінні потреб усієї нації стоїмо на становищі всенаціонального й понадклясового характеру „Просвіти“.

В імя збереження, побільшення й поширення культурних цінностей української нації, в імя всебічної активної участи в діяльности товариства й права впливання на неї у час важкого матеріяльного положення Тва, що підкопує основи його існування й дальшої корисної праці для цілого українського Народу рішаємо:

Взяти активну та масову участь у допомоговій акції Товариству „Просвіта“, як у Львові, так і в цілому краю.

В тій цілі:

1. В цьому році всі українські студенти й студентки стають членами Товариства „Просвіта“.

2. Комітет львівських Українських Студенських Орґанізацій в порозумінні з канцелярією Товариства „Просвіта“ зорганізує в місяцях грудень — січень акцію переведення внутрішньої позички „Просвіті“ на терені Львова.

3. Всі студенти(ки), які перебуватимуть у Львові в дні 20 XII. ц. р., зголосять у комітеті свою участь у прилюдній вуличній збірці „Дару Просвіті“.

4. На всі повітові студенські секції в краю

Sygn. III. I. Pr. 80|31. Wyciąg z dziennika ogólnego posiedzeń Sądu okręgowego w Przemyślu Wydz. III. z dnia 21 listopada 1931. Nr. 138. Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych na posiedzeniu niejawnem dnia 21 listopada 1931 po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §. §. 489 i 493 ust. pk. z r. 1873 orzekł: 1) że cała treść artykułu umieszczonego w Nr. 42. z dnia 22 listopada 1931 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukrainskyj Hołos“ w artykule pod tytułem: „Z żyttja Hałyczyny“ na stronie trzeciej od słów: „Dodaty do toho“ do słowa „jaskrawa» — zaś na stronie 5-tej w artykule pod tytułem „Po wsij Ukraini“ od słowa «Sered» do słowa „praciuje“ zawierają znamiona występku z § 300 uk. oraz przekroczenia z § 308 uk., 2) że konfiscata tego numeru czasopisma „Ukraińskyj Hołos“ jest usprawiedliwioną. 3) że rozpowszechnianie rzeczonych artykułów jest wzbronione. — Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraińskyj Hołos“, by po myśli §. 20, ust. pras. z dn. 17. XII. 1862 Nr. 6. Dz. ust. państw. austr. z 1863, treść tego orzeczenia „bez powodów“ na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła, Przewodniczący: Baldini wr. Protokulant: Mr. Malec wr. Za zgodność: Olech.

накладається обовязок зорганізувати за порозумінням з відповідними комітетами в повіті (з філіями) підписку внутрішньої позички й збірку „дару „Просвіти“, дбаючи головно, щоби в кожньому містечку й селі була збірка якнайточніше переведена в грошах і натурі.

5. Зокрема студенти й студентки використають святочні ферії для пропаганди матеріяльної підтримки „Просвіті“, для скріплення та поглиблення культурно-освітньої діяльности читалень „Просвіти“, для оснування й поповнювання читальняних бібліотек шляхом закупу книжок у книгарні „Просвіти“ та масового приєднування карних членів Товариству (по думці культ.-освітніх інструкцій — гл. Студ. Шлях ч. 3.—4. стор. 90—93). Зі своєї діяльности в цій ділянці зложать усі секції зараз по святочних феріях точні звідомлення для Студентської Репрезентації.

6. Студенство львівських Високих Шкіл, перебуваючи більшу частину року у Львові, займеться організуванням усього львівського населення по читальнях „Просвіти“ та своєю інтенсивною культ.-освітньою працею змагатиме до скріплення українського елементу Львова.

7. Студенська суспільність звертається зокрема до всього українського громадянства, до всіх його станів, до всіх українських партій, інституцій та установ з гарячим зазивом зайнятися організовано й масово справою допомоги Т-ву „Просвіта“.

8. Анкета вважає, що справу треба якнайбільше спопуляризувати й використати доступну пресу для пропаганди ухвалених резолюцій.

Резолюції ці прийняли оплесками, а в голосуванні одноголосно.

Одночасно анкета ухвалила ще додаткові резолюції:

9. Всі студенські організації виделеґують певну кількість своїх членів до активної диспозиції збіковому комітетові при Львівському Комітови Укр. Студ. Організацій.

10. Студенська анкета взиває кожну студенську організацію підписати внутрішню позичку „Просвіті“ в міру своєї спроможности.

11. Студенська анкета взиває Студенську Репрезентацію поробити негайно заходи в цілі заснування студенської читальні „Просвіта“. Крім того: Студенська анкета приймає з признанням до відома заяву Ради Українських Студенських Корпорацій у Львові, що

а) віддає усіх своїх членів до розпорядимости Комітетові в цілі переведення збірки.

б) Оподаткувала всіх своїх членів по 10. золотих на позичку „Просвіті“, платних ратами до 10 кожнього місяця — і кличе на довільну квоту всіх членів інших студенських товариств.

Львів. Ком. Укр. Студ. Орг. проголосив, щоби до наміченої поаці зголошувалися товаришки й товариші у Акад. Домі вже від сьогодні що денно від 13 ої до 15-ої год.

Голос нашого студенства в справі „Просвіти“ та його щире бажання і заклик підтримати її морально мусять найти свій належний відгомін серед загалу українського громадянства.

Б. Ск.

Образок нашої економічної дійсности на Волині.

Кудою не їдете, куди не глянете, усюди вашій памяті пригадується про те, що „cukier krzepi“.

Та одразу ясною стане зайвість цієї реклями, коли усвідомите собі цьогорічні селянські прибутки з $1^1/_2$, 2 до 4-х моргового (найбільше поширеного у нас) господарства і білі сині, червоні, зелені, жовті „накази платнічі“ всяких — ових податків.

Бо при ціні від 5-ти до 20-ти зол. за коня, трохи більше за корову та при цілковитій безвартості інших сільських продуктів, а одночасній звижці (чи як це називається реґуляції) податків спожиття цукру не збільшиться ніякою реклямою ані на одно кільо.

Так виглядає споживання цукру селом.

Не краще представляється для селянина і продукція цукру, яка також має тісний звязок зі селом.

Вже початок бурячаної кампанії 1930/31 р. в осени 1930 р приніс українському селянинові прикрі несподіванки: цукроварні стали приймати тільки законтрактовані буряки і то по 600 пудів з морґу. Що урожай на буряки був добрий, злишок їх на морґові вагався між 100—200 пудів.

Що мав робити селянин з цими цукровими буряками, маючи їх по кількасот пудів, на яких збут рахував, щоб роздобути гроша, бо належитість за норму — 600 пуд. він вже часто в більшості а то й цілості — вибрав.

А ота „норма“ є таксамо не для всіх однакова!

Поміщики мають кращу „культуру“ буряка (так цукроварні мотивують), тож приймано від них по 800—900 пудів з морґа

Не одна гадка насунулася нашому хліборобові при застосовуванню такої мірки до нього — селянина Українця та „пана“, все одно, хтоб він не був: чи банкротуючий поміщик Москаль, чи Жид — арендар поміщицької землі селянськими руками, чи військовий осадник, чи Чех — кольоніст, який зумів вплинути на те щоби дістатися до вищої катеґорії. А „скидка“ по кільканацять кільо на кожній підводі з буряками, яка залежить виключно від ласки вельможного „прийомщика“, бо хіба трудно обшахрувати на вазі селянина.

Скільки то „чуд“ трапляється з цього приводу хліборобові, що привозить зважені буряки.

Та цей подав в кінці кінців хоч якусь частину буряків по контрактові, а що мав робити з ними власник $1^1/_2$—2 морґового поля, якого половину засіяв без контракту цукровими буряками і опісля їх не принято?

І чи у всіх цих болячках можуть допомогти нашому селянинові деякі „сель-роби“, які в сучасних умовах обіцяють рай на землі кожному, узалежнюючи це тільки від впису до їх партії?

Дотеп цей безперечно стає все більш непопулярним.

Бо чи може це статися не у своїй державі?

На цю 1931/32 р бурячану кампанію по причині ще меншого спожиття й збуту цукру продукція його зменшилася до $^1/_3$ продукції попередніх років.

Контрактували буряки тільки у власників більших господарств (це, мовляв, вигідніще!), так що число селян, які сіяли буряки дуже значно зменшилося. А і досвід з минулого року навчив цього не одного.

Здавши вже навіть нарешті буряки, починається для їх власника новий клопіт щотижневої прощі до дирекції цукроварні по гроші; там тицяють по кілька золотих на протязі 4—6 місяців.

Якщо хтось негайно потрібує грошей, мусить собі позичити їх у Жида платячи лихварські відсотки. Щож коли мусить дістати грошей!

Або така комбінація, з якою і прокураторові належалоб познайомитися: ото цукроварня в наглій потребі довжника видає йому чек на належні йому від цукроварні гроші та, ніби приватно, скеровує до певного „пуриця“ у поблизьку.

Цей платить готівкою за чек, відраховуючи собі процент, що вагається між $^1/_{10}$ до $^1/_4$ належної суми. Мотивує це тим, що не відомо, коли цукроварня гроші за оті чеки за-

ІВАН ГАЛАЙДА.

Конскрипція.

Як тільки вийшли люди з церкви, Гринь Головатий, наш війт, а одночасно й голова читальні, стримав нас на толічці й каже:

— Ви, люди, не розходіться по хатах, але йдіть до читальні, бо цікаві ґазети принесли до села. Петро нам прочитає, їх варта послухати.

— Гаразд, — кажемо Гриневі, — як йти, то йти. Ходімо!

І ми пішли. Молодь, звичайно, як молодь, і охоча й до всего цікава, кинулась туди мерщій а ми, старші, спровола за ними. Приходимо до читальні, сідаємо на наші лави під стіною й дивимося на Петра, що вже сидить за столом і тримає часопис у руках.

— Слухайте, — каже Петро, — я вам читатиму про дуже важну річ, а саме про конскрипцію В грудні цього року переводитимуть загальний перепис населення й тому тут пишуть, що і як маємо робити. Слухайте!

І Петро почав читати. В читальні стало тихо, всі слухають, кожне слово в думках розбирають. А нашого Петра таки дійсно варта послухати. Що тільки возьметься читати, то так тоді кожне його слово просто в голову лізе. Славний читач, оцей Петро, і вчені, кажу вам, цього не втнуть, що наш бібліотекар.

Як вам візьме яку книжку, чи часопис, як почне читати, то хіба останній дурень не зрозуміє його слів. Тому ми його читання й на більше любили слухати. Нам все тоді так і здавалося: не з паперів читає він, але з вл ної голови говорить до нас зрозуміло, ясно, по нашому.

Так і тепер. Прочитав нам Петро всі вказівки й науки про ту конскрипцію, а ми доразу зрозуміли, що, як і куди.

А наш війт і голова читальні каже:

— Чули ви добре про все, як має, а як не має бути, вважайте, щоби хто стиду громаді не зробив. Всі ми Українці, по українськи говоримо, так і писатися маємо.

— Так, так! — вихопився старий Багрій, — бо в нашій громаді вже й інакше бувало... Чи не так, куме Василю?

А війт до Багрія: — Лишіть, куме, ту історію, ми її вже давно забули. По що її наново згадувати? —

А наш Василь, що досі похилений сидів на лаві, підніс лису голову до гори тай каже:

— Ні, куме Гриню, ту історію, як ви її звете, треба конче згадати. Конче, для науки. Добре, що ви, тай старші ґазди її знають, але оцей молодняк нічого не знає. А треба, аби знав, тай хоронився від покуси. Тому, як хочете послухати, я вам розповім все дочиста.

— Просимо! просимо! гукнула молодь.

Василь Деркач закурив люльку, кілька разів пакнув і почав:

— То було давно, ще перед війною, тоді, як Австрія досить міцно стояла на ногах, мабуть і не думала про свій упадок. Оттак і тоді переводили конскрипцію по селах. А в нас у той час війтував покійний Кирило Валкун. Письменний був небіщик, мудрий хлоп, а за правду, то в огонь скочивби. Тепер нема таких війтів, а вже як є, то хіба дуже мало. Бо тепер що? Вибере громада, здається, найкращого чоловіка війтом, — а за часок, дивись, а він вже не той, що був. Якийсь дідько в нього скочить вже він і до чоловіка не заговорить, як передше. вже від своїх чомусь бокує, — а все, чи більше, чи менше, а таки тягне в інший бік.

Ви не гнівайтеся за це, куме війте, я не говорю проти вас, бо ви ще тримаєтеся до якогось часу, але самі здорові знаєте, що таких війтів, що про них говорю, є тепер найбільше. А наш Валкун таким ніколи не був! Вмер, а ніколи не заломився.

Ось такого ми тоді мали війта. Отож, як кажу, наказали конскрипцію. Приїхав до нас якийсь панок зі староства, ходить по хатах і списує. Не самий, а з війтом. Покійний Валкун ходить за ним крок у крок, та ще й в папері заглядає, чи по правді пише.

А в нашім селі не було тоді жадних чужих зайдів, самі свої люди і ще два Жиди, Мошко й Срулько з своїми бахурами.

Прийшли писати й до мене. Пописали, що їм треба а Валкун каже:

— Прийміть, Деркачу, цього пана на нічліг. У вас, Богу дякувати, дві хаті, не дуже вам завадить, як нічку — дві переспиться.

— Добре, кажу, чому би ні? Може бути! І так прийшов до мене оцей панок на кватиру. Кілька днів ходив по селі, обідав здається в Мошка, а в мене ночував. Добрий був пан, нема що казати. Бувало вечером зайду до нього, жінка подасть вечерю, він нічим не гордить,

платить. Зайвим хіба є додавати, що для „свого“ час той не є такий довгий.

Особливо гідною уваги під тим оглядом є цукроварня в Мизочі на Здолбунівщині, де буйно процвітають усі повищі „квітки“.

Робітник підчас кампанії за 6 ти годинну працю в безперервному напруженню при високій температурі та пануючих там протягах дістає від 1·50 зол. денно, платних подібним способом, як і селянинові за буряки.

Ніяким надужиттям робітника тут не здивуєте; про це постаралися жидівські прикащики й механіки з ріжних „Прушковів.“

Їх право — каже робітник вам, кидаючи похмурий погляд на фабричні комини. Але ця ніби байдужість є безперечно позірною, бо якраз робітники цукроварень є найбільше у нас свідомим робітництвом, що походить зі села.

На протязі цілого часу змагає воно до кращого завтра. Десятки часописів, фахових книжок — це звичайне явище між робітниками на цукроварнях.

А це є запорукою успіху. Бо при високій політичній освіті зростає почуття солідарности і розуміння ваги кожного моменту у економічному житті власної й чужих націй. Туман „сель-робізму“, що визискувачів бачить у клясах, поволи і тут розвіюється. Хіба український робітник не бачить, хто його визискує. Багато є обявів, які свідчать про жертвенну працю українського робітництва для свого народу. Чим частіше зустрінете робітника, який є членом і „Рідної Школи“ і „Просвіти“ і Т-ва „Відродження“. Не рідкість і жертви робітника — українським інвалідам. Все це свідчить про дозрівання українського робітництва, яке вперто наближає до себе краще прийдешнє.

Між двома визискуючими господарками світу: капіталізмом чорним і червоним, тобто комунізмом, українське робітництво вибрало третю господарку: у своїй державі на власних фабриках. Вега.

Одинокий спосіб орґанізовано нести поміч інвалідам У.Г.А. це стати членом Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. — Річна вкладка 6 зл., або місячно 50 сот.

ПЕРЕД СПИСОМ НАСЕЛЕННЯ.

Вже лише тиждень ділить нас від дня, коли будуть переводити загальний спис населення. Буде це перший спис населення на наших західних землях, який переводить польська держава, бо перед 10 роками Українці Галичини з політичних причин в більшости здержалися від участи в конскрипції.

Не є для нікого тайною, що польська суспільність буде при переписі старатися повести його під кутом своїх національних інтересів. Вже появилися відозви, летючки й зазиви всяких організацій, щоби перевести спис так, щоби польський інтерес при цьому не втратив. Само собою розуміється, що того **інтересу** хочуть припильнувати не в корінній Польщі, а на „кресах“. Значиться, що ми Українці повинні звернути спеціяльну увагу на перепис, щоби він вийшов як найбільше правдивий, щоби віддзеркалював дійсний стан.

Переведення кожного перепису має ріжні теоретичні й практичні цілі для держави, яка його переводить. Для нас перепис має лише одно завдання: **виказати дійсне, несфалшоване число Українців в межах Польщі.** На це маємо звернути виключно увагу. Як свідчать дотеперішні факти, то лише маленьку кількість Українців назначено переписними комісарями. Тому на кожній нашій одиниці лежить обовязок припильнувати, щоби в часі перепису не було ніяких зловживань. На просторі львівського, тернопільського, станиславівського, волинського й поліського воєвідства може українське населення користуватися польсько-українськими списовими аркушами. Тому треба домагатися, щоби на цьому просторі комісарі уживали лише двомовних аркушів, виповняли їх лише в українській мові, зглядно давали їх виповнити самому населенню.

З усіх рубрик переписного аркуша треба звернути найбільшу увагу на 11-ту рубрику: рідна мова. Тут кожний Українець (-ка) повинен відповісти: **моя мова українська,** і припильнувати, щоби комісар це вписав. Щоби уникнути баламуцтв чи чого іншого, не треба уживати назви: руська, русінська, чи чого гіршого, як тутешна і. т. д. Уживання ріжних назв на означення нашої національности малоби такий наслідок, що нас поділилиби на два чи три окремі народи. До цього не сміємо допустити.

Само собою розуміється, що кожний Українець повинен підписати аркуш лише по українськи.

З життя Галичини.

Бережанщина.

Так як в усіх повітах західних Земель йде „живлова“ праця на всіх ділянках, це рівнож дієсь і в нашому повіті. Виділи майже всіх товариств терплять на рівникову сплячку та манка. Над цим усім уноситься „страх Господень“... Кождий боїться голосно пчихнути — а ну, не дай Боже — хто почує, біда буде! В цих „завзятих“ змаганнях повіт. Союз Кооператив скінчив білянс славно манком біля 20.000 зол, Рідна Школа тільки кількома, Філія Просвіти 900 зол. і 14 замкнених читалень і т. д. Одним словом бадьорі горизонти перед нами! Є однак знаки на небі й на землі, що буде йти до кращого. До сановання кооперативних справ намічено о. декана Гавриша, одного з найідейніших священиків Бережанщини, та є надія, що Союз Кооп. вдасться вратувати. Рівнож дир. П. Будз веде живу акцію на рідношкільнім полі, хоча поліція замкнула Кружок Р. Ш. Після довшого пацифікаційного сну будиться й Філія Просвіти. Ось 21. XI. ц. р. відбулась освітня конференція в Бережанах у прияві делеґата зі Львова і 60 делеґатів з повіту; з сільської інтеліґенції був присутний тільки о. Р. Берест. Після бесіди представника Головного Виділу забирало голос кількох делеґатів. Замітною була бесіда о. Береста. Цей заявив, що причин занепаду „Просвіти“ шукати треба в її управі, до якої селянство та сільська інтеліґенція не мають довіря. Бесідник поставив внесок, щоби Гол. Виділ матірного Товариства до 2 місяців скликав краєвий надзвичайний Зїзд делеґатів з повітів, які вибралиб санаційну комісію з диктаторськими уповажненнями з цілею переведення санації фінансів. Товариство, що має так велике майно, як Просвіта, при розумнім буджетованню мусить вийти з довгів. Рада одна: скора операція — або смерть недужого! Слухачі нагородили бесідника рясними оплесками, бо о. Б. сказав це, що думає загал. Вкінці рішено зібрати по селах „дар Просвіти“. В грудні ц. р. відбудуться Загальні Збори Філії і булоб побажаним, щоби бережанська інтеліґенція численно на них явилась. Досі на таких Зборах являлось двох — трьох інтеліґентів; решта не має часу...

15. XII. ц. р. має народитися в повіті нове дитятко: Укр. Катол. Союз. Хресним татом буде о. декан Євз. Бачинський. Можна з гори сказати, що цей новородок довго жити не буде, бо о. Євз. Бачинський не має в повіті і в

зїсть, подякує, побалакає зі мною, розкаже щось цікавого, звичайно, вчений.

Аж одної днини, таки в саму неділю, моя жінка розболілася, розйойкалася — і маєш новий клопіт: роби, Василю, хрестини. Саме тоді вродився мій Михайло. Попросив я кумів, не минув і мого пана. Випадає, думалось мені, також і його попросити, чейже не відмовиться. І дійсно, він не перечив і так ми покумались. Ще посидів мій пан день, чи два, а перед своїм відїздом кличе мене до себе й каже: — Ви, куме, кілька днів мене гостили, а тепер я перед своїм відходом хочу вас погостити. — Як це конечно, кажу йому, то прошу, я від цього не відкидаюся.

Посиділи ми, що посиділи, випили й закусили, а далі він до мене: — я, каже, маю до вас маленьку просьбу. Не знаю, чи ви мені це зробите.

— Говоріть, кажу, най чую.

— Ви знаєте, каже мій кум, нашого пана старосту. Гострий як бритва чоловік! Отож пан староста, висилаючи нас по селах, приказав: — ви, каже, не полишіть мені ні одного Поляка на селі. Всіх їх відшукайте тай запишіть, як треба, а їх є досить по тих селах.

От я у вас вже скінчив конскрипцію, був у кожній хаті, списав усіх людей, а Поляків у списку таки не маю. Бо тих одинацять жидівських душ, що самі вписалися Поляками, чейже не прийдуть мені в заслугу.

— Що? — перебиваю кумові, — ви хочете, щоб я в Поляка записався? Та де це може бути!

А мій кум як зачав просити, як почав доказувати, ніхто, каже, про це не буде знати, лиш я, ви тай ще дехто. І що вам це зашкодить! А мені зробите велику прислугу. А колись, то я вам також можу в пригоді стати.

І що ви думаєте? Що нераз чоловік на підпитку зробить!

Як почав мене пилити, як почав, то я таки не видержав. Та пишіть, кажу, як вам цього конче потрібно, та тільки, аби це лишилося в оцих ваших паперах, щоб воно з них на світ не вискочило, — а то сором бувби до смерти.

— Не бійтеся! — каже мій кум. І взяв нові папери, щось там пописав, подякував, опісля вложив до інших паперів, завязав шнурком, сів на фіру й відїхав.

Мені зпочатку таки якось маркотно було, а далі забув за це. Аж щось кілька місяців опісля читають люди в ґазетах про наш повіт. Чую, є й наше село а біля нього так і видрукували: тільки а тільки наших і 16 Поляків. Мені аж мороз пішов поза шкіру. Здорово збрехав мій кум, кажучи, що в світ цього не пустить, а він, дивися, ще в ґазетах надрукував.

В нашій читальні заворушилось як в улію.

— І де то в нас тільки Поляків набралось, — загомоніли люди.

А війт на це: про одинацять знаю, це наші жиденята, але тих пять душ, хто вони, бігме не знаю. Та я не буду Валкуном, як не дійду цього. Я мушу знати, хто мені громаду паскудить.

Сиджу я гейби на шпильках, соромно людям в очі глянути. Думка за думкою шибає в голові, а все стає на одному: признатись мені, чи ні. Думав я, що думав, а далі таки вирішив: стид не стид, а признатися треба, бо Валкун і так довідається. Він не буде мати спокійної години, доки не дійде свого. Тому встаю й кажу:

— Пане війте й ви чесна громадо! Та паршива вівця — то я...

Люди ахнули, з дива аж роти повідтворяли. А я розповідаю все, як було, нічого не таю, чисту правду говорю. Ви, кажу, судіть мене тепер, як ваша воля, я завинив, присуд приймаю.

А наш покійний війт подумав хвильку, а далі каже:

Ви добре зробили, що самі признались, тому й карати вас тяжко не будемо. Але кара мусить бути! Перш усього, ви вже не радний... Годитеся?

— Годжуся! — кажу.

— То ще не конець, — каже Валкун. Ви подаруєте громаді цей клин вашої толоки, а ми на нім побудуємо нову читальню. Годитеся?

— І на це годжуся!

— Як так, то завтра їдемо до контракту.

От і ціла моя історія з тією конскрипцією. Ще з тиждень люди про це поговорили, а далі не було часу на ті балачки. Треба було братися до будови читальні. І ми її до року вибудували й вона ще й тепер гейби мурована стоїть.

І громада простила мені ту провину. Що правда, то правда, ніхто мені з цього приводу не цвіркав в очі.

місті ніяких симпатій. До цего причинився рівнож факт, що на афішах „Święta Niepodległości“ (читай:

на першім місці явилось назвище: „Ks. Euzebiusza Baczyńskiego, gr. katol. proboszcza w Brzeżanach“, а в порядку парад: o godz. 8 uroczyste nabożeństwo w cerkwi. Правда, що о. Бачинський в „Ділі“ звідомив громадянство, що це сталось без його відома — але чомуж в тім списі не поміщено дра Бемка, дра Західного, мра Логоша, чи десятки інших українських інтелігентів? Ми бажалиб довідатись, чи о. Бачинський подав у суд цих виновників, що публично надужили його назвиска? Доки о. Бачинський цего не зробить, — змушені будемо вірити в щось іншого, як твердить о. Евзебій Бачинський, декан і організатор УКС-а... „УХО.“

Яворів.

(Чи такою має бути наша школа?)

Серце крається — але написати публично для самої інформації нашого громадянства треба! Сучасні наші відносини особливо на шкільному полі такі жахливі, що ми змушені переживати — просто неімовірне, та, на жаль, аж надто правдиве.

Коротенько сама подія: Дня 11. листопада ц. р. „святкували“ всі школи 13-ліття повстання Польщі. Святкувала цей день і Р. Шк. І про це ми й не писали би. Та якщо це святкування переводиться вже з особливим, аж надто особливим запалом, мусимо його зареєструвати.

Ґімназія Р. Шк. в Яворові ходила цеї днини вже не, як це було попереднього року, на тиху Службу Божу, але на співану до церкви св. Юра, де прибули і представники влади. Співав ґімн. хор. По Богослуженні перейшла ґімназія до свого будинку на „Poranek“; відбувся він в одній із просторих саль ґімназії, що була відповідно прикрашена. „Поранок“ зачав промовою дир. Кирило Годованець. Між іншим сказав, що український народ є розділений між кілька держав. Під чужим пануванням живеться Українцям дуже зле. Виїмок становить Польща, яка є конституційною державою і тому позваляє Українцям мати ріжні товариства, освітні, економічні, а навіть — ґімназії! Зате ми повинні бути дуже вдячними Полякам, бо ліпше як у Польщі ніде нам не буде! Присутні вдарили по промові „браво“. Другою точкою „Porank-у“ була декламація уч. II. ґімн. Він деклямував таке:

„Na szerokiej Ukrainie
Od kurhana do kurhana
Płynie dumka rozebrzmiana —
Poprzez jary i czahary.
Poprzez łany i szuwary
Jedna wielka dumka płynie:
Będzie wola — wspólna wola!
Wspólna z Polską nasza dola!
Przez kurhany wódz tam jedzie,
Przez kurhany orły lecą,
I sokoły lotne w ślad,
Błyskawicą szable świecą!
Wódz Piłsudski tam na przodzie —
Ukrainy szczery brat!
Będzie wolność — wspólna wola:
Z Ukrainą Polski dola!

І знову „браво“!

Дальше грала щось ґімн. орхестра. І співав ґімн. хор під батутою проф. І. Гуцуляка. Співали дібрані пісні: „Козака несуть“ і „Побратився сокіл з орлом сизокрилим“...

На „Поранку“ був візитатор Тулєя, б. директор польської держ. ґімназії в Яворові; він був дуже вдоволений зі свята, особливо з українських пісень, ґратулював проф. І. Гуцулякові та дякував за все дир. Кирилові Годованцеві.

Наше громадянство жертвує щиро на Р. Шк. і вірить, що Р. Шк. виховує нашу молодь національно. Ніяких заміток не додаємо з відомих причин.

БАТЬКИ.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У. Г. А.

Що чувати в світі?

Гітлер готується до здобуття влади. На поручення надпрокуратора в Берліні перевела поліція масові ревізії серед провідників Гітлерівців у Гесії. В місті Дармштадт сконфіскувала поліція богато відозв, призначених на проклямації до населення на випадок, якби Гітлерівці здобули владу. До відкриття змови поміг посол гесього сойму Др. Шефер, котрий зірвав тепер у партією Гітлера й післав до поліції одну таку проклямацію.

Проклямація взиває населення Гесії виконувати точно всі прикази й поручення гітлерівських штурмових відділів після побідного замаху. Хто опиравбися тому грозить кара смерти. Всі мусять до 24 годин зложити всю зброю до рук штурмових відділів. У кого найшлиби яку зброю, того жде смерть без судового вироку. Кара смерти жде також урядовців та робітників державних предприємств, які не послухалиби приказів революційного уряду. Артикули живности в цілім краю підпадають без винагороди конфіскаті штурмових відділів, а вільна продаж недозволена. Прохарчовання й заосмотрення в поживу відбудеться на колективних основах або при помочи безплатних бонів. Уряд бере примусовий заряд над публичними маєтками й доходами приватних осіб. Всі громадяни Гесії без ріжниці пола підлягають примусові праці. Виключені від цего Жиди; вони позбавлені всяких прав.

Управа партії Гітлерівців видала була зразу комунікат, що найдена проклямація сфалшована. У другому комунікаті кермуючі верхи партії відпекалися від цеї проклямації й уважають її приватним проєктом невідповідальних людей. У звязку з викриттям замаху переніс Гітлер до Монахова партійну конференцію, що мала відбутися в Дармштадті.

„Анкетна комісія для досліду положення на місці“. Таку назву має дістати комісія, що з доручення Ради Ліги Націй має поїхати на Схід. Вже в самій назві комісії старається Ліга Націй погодити суперечні бажання Китайців та Японії. Бо Японія домагалася, щоби комісія прослідила положення в цілому Китаю, чи китайський уряд дає у себе Японцям запоруку життя й майна. На думку Китайців повинна комісія прослідити лише відносини в Манджурії. До комісії має входити трох членів: Француз, Англієць та Американець; як дорадники входять Китаєць та Японець. Комісія малаби працювати на Сході 3 до 4 місяці. Японці жадають, щоби ця комісія не мала ніяких управнень військових, навпаки Китай домагається, щоби рівночасно з висилкою комісії Японія забрала свої війська з Манджурії. Тому що Рада не могла довести до узгіднення цих становищ противників, обмежилася тим, що вислала до обох воюючих сторін паперовий зазив, щоби перестали з собою воювати та заждали на мирну полагоду конфлікту. Очевидно, що цей „грізний“ зазив не перешкаджає воюючим сторонам збирати дальше війська й вести війну.

Українська молоде! берись до спорту, читай „СПОРТОВІ ВІСТИ“!

Л. ВЛАСТІЄВИЧ.

Розбудова літератури та літературного руху на наших землях.

I.

Звичайним ходом подій всякі зриви народу, які кінчаються невдачею, викликують упадок духа. Воно зрозуміле. Бо покласти в якусь працю всю волю, спрягти всі сили, щоби її виконати, — а одержати болючу невдачу, це мусить заважити на душі чоловіка.

Вичерпана енергія розковує всю міць; напрямні життєвих змагань звихаються; розгублені приносять за собою отупіння, охлялість, безсилля. Людина почувається так, немов би земля під її ногами заломилася, й щоб жити, треба хапатися чогонебудь. У такі часи звичайно й попадає у щось зовсім протилежне, здебільшого вороже попередньому. Критичне сприймання окружаючого світа, паде, немає довіря до всього. Тільки хочеться шукати чогось, що є певне, без небезпеки, не вимагає великих зусиль. Життя йде шляхом найменшого опору.

В ділянці літературної творчости, невдачні зриви народу викликують неменше складні прояви. Зазначуються в нерішучости думки, хаотичнім світовідчуванню, малочітким змісті та формі. Письменники, які являються в такий час, це здебільшого невеликі таланти. Світ їх ідей хаотичний, а так кружляє біля питань буденної, повседневної праці, утілітаризму та інтелектуалізму. Немов з оголомшення приходить до себе, що проявляється в них тугою за особистим щастям. Цікаве це щастя й складне. Бліде, без орлиного розмаху, тихе, безкровне. На риск боїться кинути бодай шматок життя, не вміє поставити його на вагу небезпеки, заквітчати його буйним життєйським розмахом, загоріти творчою силою в цілій її спроможности вияву.

Якісь хитання, шукання за новим світом зворушень, які вколисувалиби тихо, без острих потрясень. Бачиться немовби минуле, повне сили й розгону, було гріхом, який хочеться забути. Великі ідеї не находять відзвуку, могутній ритм живого серця, чужий, незрозумілий.

Обниження життєвого темпа витворює цього рода наставлення, що від світа і життя вимагається мало. За цим приходить всевладно механізація життя. Світовідчування обмежене, зведене до найпростіших зворушень, які неспроможні кинути людини на вершини її завдань.

Приходить сірий будень, та загортає собою ціле життя. Обезцінює вартість дужих поривів, сковує кожний сміливіший рух, всяку відважнішу думку. Пошана для мистецтва паде. Воно перестає бути конечною потребою життя. Бо ритм життя кволий, немічний. Немає великих завдань, ні могутнього слова. Буденщина, момент.

Хоча відчувається, що життя стало не повне; недостає йому чогось.

Цілий світ стає тільки предметом механічного сприймання явищ. Немає інтензивних реакцій артистичних. Ні витревалости в праці, ні волі до великих завдань.

Творчий нахил, мов безпомічний старець вештається кругом; шукає, питає та енергії для сотворення великого твору не достає. Бо немає чинної постави артиста супроти світа. Немає сил перетопити життя та світ в огні талану у великий твір.

II.

Інтересна з кожного боку є справа української літератури в часах світової війни, визвольних змагань наших, та після них.

Умовини життя до світової війни, в часах її, та в добі боротьби за державу, були для нас незвичайно тяжкі. Національна незорганізованість, невироблення політичної думки, недостача самостійних духом одиниць, мала кількість інтелігенції обдуреної політично, ворожі течії та чужі орієнтації — це була почва, на якій нас заскочила світова війна. Українська національна думка заставлена в круговоріт великанських міжнародніх подій почала щойно тоді шукати своїх власних шляхів. Хоча це було шукання тяжке, страшне із нечайної переміни способів життя. Позатим недостача широких горизонтів у провідних

З польських справ.

Проєкт нового адміністраційного поділу держави. Окрема комісія скінчила й передала Раді міністрів проєкт поділу Польщі на 12 воєвідств замість дотеперішних 17. Мають скасувати воєвідства: станиславівське, тернопільське, новгородське, білостоцьке й келецьке. Від львівського воєвідства відлучилиби 9 західних повітів чисто польських (як Ряшів, Тарнобжеґ, Ніско й другі), які прилучилиби до краківського воєвідства.

Доповняючі вибори у Перемишлі дали такий вислід після обчислень окружної комісії. На одинку впало 95.060 голосів, на „Центролів" 46.535, на 11-тку 38.939 голосів. Комісія признала 4 мандати одинці, 1 Українцям і 1 Центролівові. Москвофільська листа зібрала 4.387; комуністична 3.225. Про вислід голосовання напишемо пізніше, бо нині ще незнаний дійсний вислід голосовання на місцях.

На берестейському процесі у пятому тижні переслухували дальше свідків. Були це переважно польські посли та визначні діячі. Для нас цікаві ті зізнання, які торкалися відносин у Східній Галичині. Найбільше говорив про це б. духовник Леґіонів кс. Панась та нагородив сім мішків гречаної вовни, яка то гарна згода була між Поляками й Русинами, як тепер уряд протеґує Українців, а гнобить та нищить Поляків. В останніх днях появилися заяви зі санаційних кругів, які кидають некорисне світло на деяких діячів ППС., що були інформаторами поліції. Ще велике число свідків жде своєї черги.

У вагітних жінок і молодих матерей уживання природної гіркої води **„Franciszka Józefa"** скріпляє правильність ділання жолудка й кишок. Жадати в апт. і др.

Хроніка міжнародніх подій.

У Бельґії мала відбутися конференція австрійських та угорських леґітимістів, яка ствердила, що господарське положення країв вимагає повороту Габсбурґів. Бувша цісарева Зита заявила, що Франція не буде цьому противна, навпаки готова допомогти грішми. У Тиролі 50 громад іменувало Оттона Габсбурґа своїм почесним горожанином.

*

В анґлійській палаті громад поставив полк. Веджвуд запит до державного секретаря про арешти Українців у Галичині при кінці вересня. Секретар закорд. справ відповів, що — на його думку — ці арештування не є нарушенням справ національних меншин і належать до справ Ради.

*

Китайська начальна команда концентрує війська в Манджурії. Ґен. Маа розпочав наступ проти японських військ. Бої почалися на захід від Ціцікару.

*

Німецький уряд звернувся до Банку міжнародних виплат в Базилеї, щоби згідно з пляном Йонґа покликав дорадчий комітет для провірки платничої спромоги Німеччини. Комітет зачне свої наради 7 грудня під головуванням представника Бельґії; увійдуть до него представники Анґлії, Зєднених Держав півн. Амер., Німеччини, Франції, Італії та Японії.

*

На засіданні „Куомінтанґу" представники властей 6 провінцій півн.-східного Китаю обговорюючи комуністичну акцію в тих провінціях ствердили, що продовж останніх років згинуло в боях з комуністичними бандами два міліони людей.

*

Совітські часописи нападають остро на Зєдинені Держави п. Америки, буцімто вони намовляють Японію до оружного конфлікту з Совітами. „Ізвестія" пишуть, що Японія має замкнути залізний обруч, яким противники Совітів хочуть стиснути СССР. Америка хотілаби — на думку совітських часописів — довести до того, щоби пятилітний плян заломився.

*

У політичних колах Франції поширені чутки, що Бріян зложить з причини недуги уряд міністра закордонних справ. Його наступником має бути славний париський адвокат Поль Бонкур, який в тій цілі виступив із парляментарної соціялістичної фракції й перейшов до сенату.

*

Ляваль виголосив довгу промову про закордонне положення Франції. Після дискусії тричі ухвалено урядові довіря; за послідним разом заявилося за урядом 325 послів, проти 150.

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хроніка: Крім нотованих у нас ювилейних свят „Рідної Школи" відбулися ще такі свята: в Ясеневі пільнім, Чернелиці, Глушкові та Торговиці пільній (усі села в городенському повіті) та окружне свято в Обертині. — Дня 1 грудня відсвятковано у Львові 30-літню річницю сецесії Українців з львівського Університету святочною Академією.

Арешти. В селі Валяві (п. Перемишль) вивісили в день похорону Луговички Анни Ґіжовської жалібну хоругву. Тому що це було дня 11. листопада, доглянула поліція в тому протидержавну демонстрацію й арештувала 13/XI. Володимира Ґіжовського й Степана Мушинського. Дня 14. XI. арештували ще Теодора Чорняка; його перетримали одну ніч на постерунку в Болестрашичах, замкнувши в комірці, де стоїть січкарня. 15. XI. відвезли всіх до слідчого уряду в Перемишлі, де перетримали їх до 23. листопада; того дня (по виборах) випустили їх. За весь час не дозволили родині передати харчі ані одіж для арештованих.

Конець політичного процесу у Львові. Минулого тижня промовляли дальше оборонці. Др. Ганкевич виголосив промову в обороні підсудних Кравцева, Пеленського, Кордюка, Вирсти й Андрущака; Др. Старосольський в обороні Дачишина, а Др. Глушкевич в обороні Книша. В середу присяглі судді після 5-годинних нарад винесли такий вердикт: 1 дана Кравцева потвердили вину злочину державної зради 9 голосами; щодо Осипа Процишина потвердили питання про шпигунство 8 гол.; щодо Жигм. Процишина державну зраду потвердили 8 голосами; щодо П. Матійцева лише 5 голосів, а щодо Вол. Чуловського 4 гол. Щодо Б. Кордюка потвердили злочин держ. зради 9 голосами, щодо З. Пеленського 8 гол., Юлії Козакевич 8 гол. Щодо Книша потвердили питання держ. зради 9 голосами, а питання про участь в нападі під Бібркою заперечили 7 гол. Щодо Дачишина потвердили питання про держ. зраду 12 голосами й евентуальне питання про співділання в нападі 9 голосами. Ті самі питання затвердили й відносно Максимюка.

На цій підставі засудив трибунал у четвер рано: Богдана Кравцева на 3 роки, Осипа Процишина на 15 місяців, Жигмонта Процишина на 1 рік, Богдана Кордюка на 1 і пів року, Зенона Пеленського на 3 роки, Юлію

одиниць, та завстрійщення громадянства ваготіли сильно.

Всупереч тому стрілецтво, проти всякої льоґіки, всіх недостач зовнішного характеру, та сповидно внутрішного, творить самостійно новий міт національного лицарства.

Сама поява стрілецького руху, який виростає серед морального режіму Австрії, недовіря, підозрінь у москвофільстві, образливої поведінки супроти збройної постави добровольців, навмисного шкодження та понижування і обезцінювання його, як висказу національного духа, — стає чимось великим, подиву гідним на галицькім грунті.

Обновлений боєвий міт Ігоревих полків, козацьких походів, бунтарських відрухів, оформився в стрілецтві; розворушив народного духа, як буря великі, спокійні води. А перед стрілецтвом, одним один великий голос Д. Донцова про Самостійну. Твориться в нових часах молодий міт лицарських полків, які воюють за Україну, за її волю . . . .

Ніякі фронти в часах світової війни не були такі цікаві, як стрілецькі. Вони одинокі витворили свої власні духові цінности, свою власну поезію. В закопах родилися стрілецька поезія, музика, навіть малярство та скульптурство. Сьогодня найславнішою книжкою доби є Е. М. Ремарка „На заході нічого нового". Яке вбоге життя цих жовнірів, яка бліда війна їх — у порівнанню з життям наших стрільців.

Обновлення традицій боєвих змагань, створення нових цінностей духа, це здобутки, якими ми збогатіли завдяки світовій війні. Тому не диво, що як ми зуміли обновити себе в такім короткім часі, ми зуміли жбухнути зі себе 1918 рік.

Це все є доказом глибокої та незвичайної життєздатности нашої нації.

А література?

Уся наша література поза малими виїмками є наскрізь воєнна. Просякла боєвою тематикою. Рідна воєнщина в часах світової війни, доля Українця в чужих арміях, пекло неволі, боротьба за чужу справу, брат на брата, лихоліття спокійних людей, яких чіпали Бог знає за що, часи великих жертв та революційних зривів.

У такій тематиці пробивається своєрідна, молода боєвість, захоплена геройством змагань.

По невдачно покінчених воєнних змаганнях за визволення зі займанщини, проти отупіння — познаки поборених, охлялости й цілого підкошення, життєздатність української нації являється такою сильною, що не вміє висказати себе інакше, як тільки боєвістю дальших змагань. У творах письменників наших днів проявляється в змісті їх життя. Так пишуть, як жили. Нема розрізу поміж життям а твором. (Та це тільки етап розвою нової думки в літературі). Література виявляє собою всю тугу за побідою тоді, коли вчора визвольні бої невдачею покінчилися. Це явище є незвичайно позитивне. Хоча, є в ньому деякі неґативні риси. Може вони й неминучі Але це вже інша справа.

До крайно неґативних явищ у нашій літературі належить недостача великих зрілих талантів Це стрічаємо і в Европі. Причини цього треба шукати в крізі, яка захопила всі ділянки культури, ціле світосприймання Европейця. Сучасна Европа шарпається в собі, має навіть розмах та її сила в своїх виявах не має в собі нічого кристалічного, нічого, такого, що можна було назвати стилем великої епохи.

Та звичайно так є, що на багатій почві шукань талани назрівають. Пражаться, щоби загоріти своїм великим полумям.

Українська національна література повизвольних часів, хоч є позитивна, та має деякі схиблення. Розвивається іменно під кутом, змісту. Така богата тематично для нас, як бідна на форму. Не засвоїла собі навіть европейсько форми.

Є в наших письменників сприймання життя та це сприймання маломистецьке. Письменники приходять з більшим чи меншим шматком своїх переживань, та не виявляють себе цілих, свою індівідуальність, свій чітко зарисований мистецький світоглад. Не бачиться в них праці над досконаленням форми. Нема в їх творах координації почувального змісту з висказом його.

Кожний аматор фотоґрафії повинен читати „Спортові Вісти".

Козакевич на 1 рік, Зенона Книша на 8 літ, Юрія Дачишина на кару смерти, Миколу Максимюка на 15 літ, Дмитра Вирету на 3 роки важкої тюрми, а Володимира Качмарського й Вол. Андрущака на 6 місяців арешту. Матійцева й Чоловського суд звільнив. Тому що всім зачислено слідчий арешт, вийшли також на волю Козакевичівна, оба Процишині, Качмарський і Андрущак. Зокрема присуджено, що Дацишин і Максимяк мають звернути державному скарбові 20.030 зл., а всі підсудні мають звернути кошти процесу.

Арешти за комунізм на Кремянеччині. — В мин. тижні на терені кремянецького пов. арештовано 18 осіб, обвинувачених у приналежности до КПЗУ. З урядових джерел оголошено, що це є ліквідація повітового комітету комуністичної молоді, к-ту „Мопру" і комун. ячейки.

О. Ш.

З подорожнього записника. Луцькі кореспонденти підняли у нашій національній пресі велику бучу з приводу виборів до міської ради Луцька.

Мовляв, українські бебісти, що тільки й ставали до виборів, здолали вижебрати у своїх опікунів лиш двох радних (зі своєї „кумпанії" звичайно) п. Тимошенка і п. Шульгу та одного лавника, „відомого" з „перельотів" п. Ол. Ковалевського.

А ось вже один з тих радних (п. Шульга) зрікся мандату на користь (другого в раді) Москаля п. о. Павлюковського.

Цеж кпини і з пропорційности і з самоврядування при впроваджуванні таких „незалежних" оборонців населення до магістрату. Слушно, слушно ще раз слушно, але досить вже всі компромітації, до яких доводить нас наша психіка „хітраво малороса", на хрунів складати. Вони для нашої байдужности не оправдання, бо чому „незалежні" Українці не виставили своєї окремої листи?

Бачите, бебісти загрозили, що „колиб ви того, то ми вас теє". Навіть „Золота Нива" карним кодексом загрожувала! Подумайте! Хтож після цього окрему листу виставляти відважився? „Незалежні" у нас є, але деж їм аж до такої степені „унезалежнитися", щоб з рейстровими козаками у конкуренцію входити?

Тож чули? Тільки ніби щось, то ми вам зараз по параграфові! Ану спробуйте!

Ну і зрозуміло — не насмілилися. Добре, що живі залишилися!

Зате в пресі можна й „унезалежнитися", а навіть пообіцяти, мовляв, колиб не то, то миб вам те.

Правда, правда — це кожному зрозуміло. Але чи не застарі для нашого часу засади фільософії Козьми Пруткова?

Дійсно, терпелива наша історія.

Я.

Архиєрейські мишуриси. Велике обурення серед українського громадянства в Кремянці викликало нове жандармське зарядження епископа кремянецького Симона, а саме поставлення варти біля дверей протоєрея О. Табінського з двох холопів — учнів дяківської школи, щоб нікого не впускали до помешкання. Здивованих і обурених одвідувачів о. Табінського від самих дверей завертають московські прихвостні, мовляв: „владика не велел впущать!". Дехто з більш енергійних пробивав собі дорогу силою, причому й вартовим інколи добре досталось. Дехто знов (як напр. пп. Козубський і Жиглевич) діставшись силою до о. Табінського, не могли виходячи видобутись з манастиря, бо двері скрізь старанно позамикувано. Чиж не пастирське зарядження владики?

Бють „владикам" вікна. Ходять чутки в Кремянці, що в ніч, коли ночував тут митрополит Денис, невідомі справники побили вікна в помешканні епископа Симона і ніби ушкоджено при тому радіоапарат. Кажуть навіть, що то були стріли з фльовера. Факт цей свідчить, що громадянство починає вже нарешті добре оцінювати своїх „пастирів" владик-кацапів і належно їх вітає.

Д. П.

Під увагу Раді Луцької Просвіти. — Члени Просвіти довший час уже не бачать в просвітянській читальні часописів „Український Голос", „Діло" і „Час", а на запити звернені до господаря — діловода дістають все виминаючі відповіді: „не знаю", „не приходить" і т. п. Натомість на столі читальні завсіди можете побачити кілька примірників „Громадськ. Голосу", може тому, що п. господар Авдієнко до цеї ґазети дописує. Не маємо нічого проти цього, хай собі дописує, як має охоту. Але вважаємо, що „Просвіту" ще стати на те, щоби згадані часописи щоденно в читальні були і щоби кожний просвітянин міг — коли хоче — їх прочитати. Про це шан. Раду і інтерпелюємо в надії, що з цим зробить порядок.

ГРУПА ПРОСВІТЯН.

Заборона збірки на українських інвалідів у станиславівському воєвідстві. У слід за львівським воєвідством надіслав і станиславівський воєвідський уряд заборону на переведення публичних збірок в хосен інвалідів Української Армії. Мотиви цеї заборони ідентичні з мотивами львів. воєв. уряду: теперішній заряд Тов-а, в якому засідають особи відомі з протидержавної діяльности (б. посол Д. Паліїв і інж. Мельник), не дає достаточної запоруки, що одержані зі збірки гроші будуть ужиті на цілі Тов-а.

Ця заборона на тлі загальної економічної кризи, а зокрема зубожіння селянства та загального безробіття, може довести до цього, що Управа УКТОДІ не буде мати найконечніших грошевих засобів на виплачування місячних рент, опротезування та лікування інвалідів.

До цього не може допустити Український Нарід! Інваліди У. А. не сміють лишитися без помочі, здані на ласку судьби! Українське Громадянство мимо всіх труднощів мусить забезпечити долю своїх інвалідів, хочби у дотеперішних мінімальних границях. Ренти укр. інвалідів є так низькі, що не вистарчають на заспокоєння найпримітивніших життєвих потреб, не осягають вони ані 1/5 висоти державних рент. Не відмовляйте українським інвалідам цеї скромної лепти, на яку вони заслужили своїм терпінням і своєю кровю.

Навіть у цих важких часах мусить укр. громадянство нести на своїх плечах почесний тягар удержання своїх інвалідів, бо опущення жерт визвольних змагань вбиває віру в кращу будучність у тих, в кого ця віра жива.

УКТОДІ мусить мати до диспозиції місячно найменше 12.000 золотих. Кожний укр. громадянин-(нка) повинен вступити в члени УКТОДІ, вплачувати річну вкладку зол. 6. — (місячно 50 сот.). У пору заборони збірок тільки поголовне членство й загальна індивідуальна жервенність урятує нас від сорому й морального пониження перед був. Борцями та перед світом.

Небезпечні шапки. Молодь зі Слободи (пов. Ярослав) спровадила собі шапки з робітні українських інвалідів почуваючися до обовязку дати заробок нашим інвалідам. Ані на думку не прийшло їм, що зробили щось каригідного. Але іншої думки була поліція, яка прийшла до села досвіта 18 листопада, як ще всі спали, й стала переводити ревізії за цими небезпечними шапками. Шукали по хатах, коморах, а навіть стайнях. Знайдені шапки забрали; поліціянти пояснили, що „хто має таку шапку; той напевно належить до УВО".

Що мають до говорення Москалі в Ковлі? Т. зв. „Русское Благотворительное Общество" в Ковлі з дозволу міністерства освіти уряджує курси навчання московської мови для анальфабетів згл. дітей шкільного віку, що тої мови не знають. Серед них є чимало дітей, не природніх Москалів, а наших таки „малоросів". Через те цих курсів інакше не можна трактувати як ще один спосіб для **русифікації** Українців. І то при помочі польського уряду. Місцеве українське громадянство в Ковлі і тому повіті — надіємося — зробить все, що належить, щоби цій русифікації протиділати. Ні одна українська дитина, ні один дорослий Українець на тих курсах не повинні бути!

При цій нагоді слід зазначити, що вже 2 роки ні на жадні українські курси (кооперативні то що) влада дозволів не уділює, вимагаючи спеціяльних концесій. Росіяне — „цо іннего"...

О. Ш.

Чи з нагоди листопада — місяця українських інвалідів — зложили ви свою жертву на допомогу нашим інвалідам?

Зруйновання православної церкви в Холмі динамітом. — Звичайної розбірки православної церкви в Холмі, про що ми повідомляли в ч. 40 „Укр. Голосу", було замало. Як довідуємось, в кінці м-ця жовтня місто Холм стрясли вибухи динаміту, яким висаджено в повітря недокінчену згадану церкву св. Параскеви на Оболонні. Церква ця була збудована на жертви православного населення в 1912 р., лишалось ще накрити дах і викінчити в середині. Благання й просьби православних, щоби церкви не руйнувати, а віддати в їхнє користання, нічого не помогли.

Крім цеї церкви Поляки захопили й висвятили на латинські костели в Холмі дуже гарний православний собор і 7 церков. Православним залишили лише одну невелику т. зв. Іванську церкву. Остання подія, що до глибини душі обурила місцеве православне населення, є ще одним фактом на фоні невідрадної дійсности безталанної Холмщини та зразком „толерантного і рівноправного" відношення польської влади до громадян непольської національности. Для правлячих чинників Українців на Холмщині нема. Але... „казала Настя, як удасться"... Життя й щоденні факти свідчать, що Українці там не лише є, але, що вони є споконвічними госпо

О. Ш.

Спростовання: В ч. 37. „Укр. Голосу" з дня 19. жовтня б. р. на стор. 7-ій в нотатці „Арешти" було надруковано між іншим таке — що арешти, які перепровадила варшавська поліція 5. м. м. відбулися на **мій донос** і що я арештованих при конфронтації оскаржував о ведення антидержавної діяльности. Я заперечую й твердю, що це **неправда.**

Оскільки хтось має до мене якийсь жаль, хай отверто виступить публично з оскарженням, а не „інформує" загал зза укриття.

ЮРІЙ ДУДКО.

Радянська Україна.

Значіння України в будучій війні. В Харкові промовляв комісар війни Ворошилов з нагоди свята передачі 20 нових літаків для червоної армії. У приказі підкреслює Ворошилов велике стратегічне значіння України в будучих воєнних операціях.

Київська міська рада завела обовязкові курси для чоловіків у віці 18—45 літ; на курсах учать способів оборони перед нападами літаків та ґазами. Розпочато також курси для жінок. Хто не ходить на курси, мусить платити кару 100 рублів або відсидіти м тюрмі.

Поза межами України.

Свято в честь ґен. А. Кравса у Відні. За почином голови української „Бесіди" отамана Клюна відсвяткувала українська кольонія у Відні дня 21 листопада б. р. 60 літні роковини уродин ґенерала поручника Антона Кравса, одного з найбільших вождів У. Г. А. Віденська кольонія була напевно одинокою, яка могла лично привитати достойного Ювилята.

В точно означений час, як лицює здисциплінованому жовнірові, являється Він в передсінку „Бесіди". Студентський хор, підсилений віденськими громадянами, привитав його грімким: „Слава, слава, отамане"! Як пролунали слова пісні, обличча ґенерала вкрилось нетаяною радістю. Острим кроком увійшов ювилят до салі „Бесіди", де займив почесне місце. Мимо сивого волосся держиться Він бадьоро, а висока та плечиста стать зраджує колишнього Вожда. Перед ним просунувсь цілий ряд промовців — відпоручників

Ґетінґен, вул. Браймана 6. дня 3. 10. 30

Мене боліло в череві спирало віддих, боліла голова і не міг я спати. По спожиттю одної коробки Fregalin-а перестало боліти в череві й спирати віддих; також усталі болі голови й безсонність. Я знова почуваюся цілком добре та можу їсти, пити й спати.

Люї Бахман.

Ґелен, Guben Land N. L. дня 28. 9. 30.

Фреґалін діє чудово. Можу вам з вдячною радістю подати, що Fregalin поміг мені надзвичайно добре, Я мала від довшого часу сильні болі шлунка. Як я зажила таблетки Фреґаліна, болі цілком зникли і я маю знов апетит.

Міна Рове.

Тому що все більше віриться іншим,

уважаємо слушним здержатися від усяких захвалювань і радше даємо слово нашим відбірцям. Многі тисячі, що вже зажили наш від літ знаний

середнив реґенерації крови й нервів „Fregalin“,

не завелися.

„Fregalin“ показався особливо успішним при нервовости, загальному ослабленню, втомі, заворотах голови й ревматичних терпіннях. Спитайте свого лікаря.

Прочитайте, будьласка, докладно, що тут висвітлені пишуть, без окремого зазиву про ділання „Fregalin-у“ і ви виробите собі після того осуд.

У нашому архіві є ще тисячі й тисячі таких подяк з краю й закордону, які прийшли без нашого вазиву; можете переглянути їх кожної пори в нашому бюрі. Всі подяки потверджені нотаріяльно. „Fregalin“ можна дістати у всіх аптиках. Науковий нагляд над виробом. На бажання висилаємо даром і без всякого зобовязування 1 пробну пачку „FREGALIN-Y“, дотого Золоту книжку життя. Пишіть скоро до:

Dr. med. H. Schulze Gmb H. Berlin-Charlottenburg 2 (4 049) - (Auslandsporto)

Name
Імя й назва
Stand:
звання
Ort
Місцевість
Strasse(Post.)
Улиця(поч.)

Адресу пишіть олівцем 4.049

Мінхен, вул. Орлеанів 21. (Бав.) дня 8. 4. 31.

Доношу вам, що я по одній курації Fregalin-ом“ вилікувалася від болів шлунка. Знов маю апетит і знов можу все зносити. Перед лікуванням була я втомлена й без сил, а тепер при моїх 73 роках є знов сильна й кріпка.

Пані Марія Лябек.

Сіпйори, пов. Шубін дня 21. 4. 1931.

Першусього щиро дякую за прекрасне діяння таблеток „Fregalin“. Вони дали знова силу й нову відвагу мойому тілу, що майже підупало. Я буду ці таблетки дуже горячо поручати всім людям, доки буду могти.

Герман Янке.

Використайте чеки Уктоді на висилку жертв нашим інвалідам. Жертвуйте на ренти інвалідам, на протези, лікування й друге!

усіх українських товариств у Відні. На заввагу заслугує довша промова сот. Коха, який, як давний підвладний ґенерала, описав Його подвиги в бориславському басені та в офензиві на золотоверхий Київ. Відпоручник робітничого Т-ва „Родина“ вручив ювилятові срібну чашу з написом: „Борцеві за волю України“, а голова Бесіди отаман Клюн прегарну китицю живих квітів. Кожному промовцеві дякував ювилят дружнім стисненням руки. Свято закінчив хор відспіванням „многая літа“.

Вкінци забрав слово Шан. Ювилят та зі сльозами в очах, але військовим тоном дякував присутнім за овацію й щирі бажання. Товариська гутірка зі співами й танцями затяглась ген поза північ.

ОСИПОВИЧ.

Українці в Берліні. (УП) 19 листопада в 20 год. відбувся в берлінському університеті з доручення Українського Наукового Інституту в Берліні виклад проф. Др. З. Кузелі про українські історичні народні пісні. 47 авдіторія університету не змогла вмістити всієї публики, що прийшла була послухати докладу. Як на український виклад, — то явище, яке дуже рідко трапляється. Непомітно було публики, що прийшлаб собі так для сензації, а самі поважні старші віком люди, що з зацікавленням вислухали викладу, а опісля хорових та сольових співів. Були й представники ріжних кореспонденційних бюр та ґазет.

Самий сухий виклад бувби публиці нічого не дав. Тому треба було й саму українську пісню проспівати, що в першу чергу знаменито виконав український оперовий співак К. Андрієнко, що вже довший час проживає в Берліні та має тут свою школу. В його програму входило 8 пісень; дещо з проспіваного мусів повторювати, бо ніяк не уставали бурливі оплески.

Другою частиною вокальної програми були українські народні пісні проспівані Українським Академічним Хором під орудою п. Зарицького, бувшого оперного співака. На загал випала й друга частина добре, хоч могла була випасти дещо краще.

Як на українську дійсність (недержавний народ) — успіх дуже великий. Видно, що при вмілій постановці справи та відповідному підібранні лектора можна зацікавити навіть німецьку прозаїчну публику українською справою. Це мусить взяти на увагу Український Науковий Інститут при дальшій своїй праці, а тоді українська пропаганда на чужині зможе похвалитись більшими успіхами, як досі.

Ширіть „Укр. Голос“!

Кіно „ОЛІМПІЯ“ — Від 30 XI.

Поцілуй весни.

Всячина.

На Сибірі є ще богато воєннополонених. Черновецький „Час“ пише, що селянка з Репужинців дістала тепер аж через Канаду лист від свого чоловіка Михайла Сурука, якого давно уважали всі мертвим. Він живе за Уралом на Сибірі й пише, що в тому районі є ще багато наших людей, полонених у світовій війні, але ніхто тим не інтересується, щоби вони могли дістатися до дому.

Як відзискати тілесні й духові сили? На це найважніше з усіх життєвих питань дістанете відповідь, пояснення й ще до того пробну коробку „Fregalin-у“ Др. мед. Г. Шульце цілком даром і без зобовязань. Звертаємо увагу на оповістку в цьому числі. Прочитайте її в власному інтересі якнайточніше і пишіть ще днесь до: Dr. med. H. Schulze G. m. b. H. Berlin — Charlottenburg 2 (4049).

НАДІСЛАНЕ

(За цю рубрику редакція не відповідає).

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ

ординує у внутрішніх і жіночих недугах

в Перемишлі — вул. Францішканська 37 II. (площа на Брамі).

КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ

Просвітлювання Рентґеном.

Адвокат і оборонець у карних справах

Др. Роман Секела

веде канцелярію

в Перемишлі при вул. Фредра 6. побіч Ринку. Ч. телеф. 149.

АДВОКАТ

Др. Микола Рибак

веде канцелярію в Перемишлі

ПРИ ПОБЕРЕЖІ ПІЛСУДСЬКОГО Ч. 1|1.

в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

Отсею дорогою перепрошую п. Др. Степана Шміґельського за те, що дня 4 листопада ц. р. заподіяв я йому тяжку словну зневагу на вулиці.

ОСИП СЕНЕЧКО.

Перемишль, 21. листопада 1931.

Подаю до відома заінтересованим моє оправдання відносно п. Сенечка Осипа, що не думав я діткнутись його чести своїм висказом в ресторані Буца, бо тільки переповів я слова, які чув у прилюдному льокалі в прияві інших осіб.

Др. СТЕПАН ШМІҐЕЛЬСЬКИЙ.

Перемишль, 21 листопада 1931.

Одинокий український ілюстрований СПОРТОВИЙ ЧАСОПИС,

„СПОРТОВІ ВІСТИ“

ОРҐАН „УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО СОЮЗА“ У ЛЬВОВІ. Часопис присвячений усім галузям українського й чужого спорту — виходить, тепер двічі в місяць. —

Ціна числа 30 сотиків.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, ВУЛ. КЕНТШИНСЬКОГО 10 II. пов.

Bata

POLSKA SPÓŁKA OBUWIA w KRAKOWIE

ВІДКРИЛА СКЛЕП

В ПЕРЕМИШЛІ, Площа на Брамі 8.

Поручаємо нашу модну, трівку, елеґантну і вигідну обуву по

ОДНОРОДНИХ ЦІНАХ.

14.90

Nr. 27-30 Фасон 33262-80

Бронзові шнуровані черевики для хлопців з сильного dull-боксу, на надзвичайно сильній підошві.

8.90

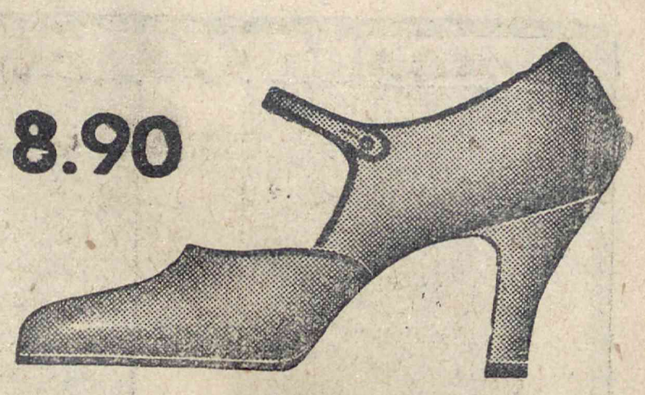

Фасон 9375-03

Елеґантний брунелевий пантофельок на високому гарному запятку.

9.90

Фасон 1865-05

Чисто ґумові снігівці краски чорної або бронзової з аксамітним ковнірцем. Надаються і на найбільшу слоту

19.90

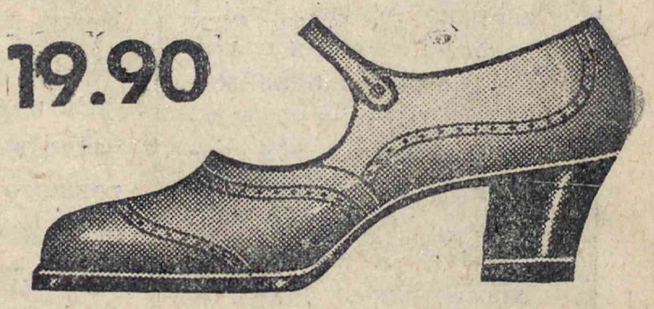

Фасон 2945-11

До закупів і щоденного ужитку — ці вигідні і трівкі пантофельки з пасочком, чорної або бронзової краски.

24.90

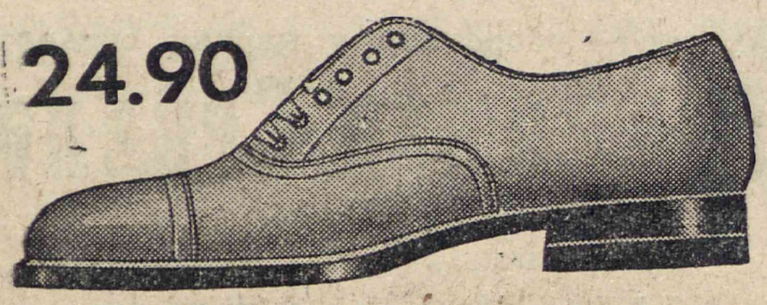

Фасон 9937-18

Мужеські півчеревики з чорного боксу на сильній шкіряній підошві. Вигідні і надзвичайно трівкі.

7.90

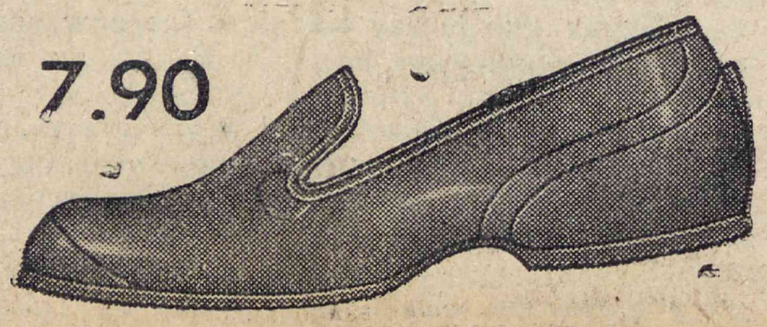

Фасон 9817-61

Кальоші на слоту і непогоду, Навіть в найбільшому болоті обува лишається суха і чист

29.90

Фасон 9977-27

Чорні шнуровані черевики з першорядного боксу на сильній шкіряній підошві.

Си-57-Но

Кіно „СВІТ“ — ул. Костюшка, Народ. Дім.
Від 30. XI. Любов дівчини з музік — галлю.
Від 5. XII. Царський курієр.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Великі, друковані на доброму папері

АФІШІ

на вистави, концерти, свята книжки, свята „Просвіти“, відчити й фестини доставляє **тільки за попереднім надісланням грошей** Кооператива „Вогні“, Львів, вул. Ґродзіцких 4.

Ціна одної штуки 25 ґр.
„ за 10 шт. 2.20 зл. з почтовою оплатою 2.50 зл
„ „ 15 „ 3.00 „ „ „ 3.30 „
„ „ 20 „ 3.50 „ « „ 3.80 „

При замовленні більше від 20 шт. кожна штука поза першою двацяткою коштує тільки 10 ґрошів і пошту оплачує Видавництво.

Гроші висилати складанкою П. К. О. число 101.423.
Від кожного проданого афіша йде 1 ґрош на матірне Т-во „Просвіта“.

Аматорський Гурток „Кружка Рідної Школи“ в Перемишлі
улаштовує дня 10 грудня ц. р. в салі Народного Дому виставу:

„Пірвання Сабінок“

комедії на 4 дії Братів Шентанів.
Ціни місць: від 2·— зол. до 50 гр.
— — ПОЧАТОК ТОЧНО 7·30 ВЕЧ. — —
Весь дохід призначений на потреби „Рідної Школи“

Філія Т-ва „Просвіта“ в Перемишлі
влаштовує в неділю, дня 6. грудня 1931.
в салі „НАРОДНОГО ДОМУ“

СВЯТО ПРОСВІТИ

в честь о. **Івана Могильницького.**

ПОЧАТОК точно в год. 12 ій в полудне.
Карти вступу в ціні 1 зл., 50 ґрош. і 30 ґрош.
Участь беруть хори Читалень: в Перемишлі, Бушковичах, Медиці, Острові та т-ва „Боян“.

БАНДАЖИСТ і ОРТОПЕДИСТ

М. Л. Полячек

ЗІ САМБОРА

буде приймати й виконувати замовлення
в Яслі від 5 до 7 грудня в ГОТЕЛІ
в Кросні дня 9 і 10 грудня в ГОТЕЛІ

Спеціяльні пояси проти обнижування жолудка, нирок і кишок. Пропуклинові бандажі, що піддержують найбільші і застарілі пропуклини пупця, черева, уда пахвини, що вже звисають в долину. — Ґумові панчохи проти жиляків і опухнення ніг. — Простодержаки й корректори проти згорблення і кривлення хребетн. стовпа. **Протези — штучні ноги й руки замість ампутованих.**

Уживайте → ЕЛЄҐАНТ,
бо це найліпша паста до обуви і своя
Львів, Кордецького 51.

Треба тямити, що

RATOPAX

є найуспішнішим середником до винищування щурів і мишей

Можна дістати в аптиках і дроґеріях.
Центральний склад на перемиський повіт:
ДРОҐЕРІЯ В. Ґ. МУШИНСЬКИЙ
Перемишль, ул. Францішканська 2.

Паперці — КАЛИНА — Тутки.
Одинока Українська ФАБРИКА ПАПЕРЦІВ і ТУТОК

КАЛИНА

дає покупневі товар першої якости по конкуренційних цінах, а українському робітництву варстат праці і заробіток.

Тутки — КАЛИНА — Паперці.

Кооператива „Будучність“ в Тернополі вул. Липова 2.

Тарифа оголошень: За текстом за І вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців Укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безносередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·—зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. З друкарні А. Блюя в Перемишлі.